

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව - 2018

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ (“සංස්ථාව”) සහ එහි පරිපාලනයේ (“සමූහය”) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය ,හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ සහ සමූහයේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව සහ සමූහය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාව වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ තිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත්

ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව සහ එහි සමූහය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සංස්ථාව සහ සමූහය සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සංස්ථාව සහ සමූහය සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතීරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

<u>අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම</u>	<u>කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
<p>අ. ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර 2 හි 10 වන ඡේදය - තොග තොග ගබඩාව තෙක් රැගෙන ඒමට දරන ලද සියලු වියදම් තොග පිරිවැය වශයෙන් සැලකිය යුතුය. එසේ වුවද ආනයනික හා නිෂ්පාදිත සඳහා වටිනාකම රු මිලියන 67,691.9 ක් වූ නිෂ්පාදන බද්ද තොග පිරිවැය ලෙස නොසලකා ආදායමට එරෙහිව කපාහැර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සත්‍ය විකුණුම් පිරිවැය, ආදායම සහ අවසාන තොග පිරිවැය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව නොතිබුණි.</p>	<p>මේ සම්බන්ධයෙන් ඇගයීම් සිදු කෙරෙන අතර 2019 වර්ෂයේදී ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් කළ යුතුද නැද්ද යන්න තීරණය කරනු ඇත</p>	<p>එය අදාළ ප්‍රමිතියට අනුකූල විය යුතුය</p>
<p>ආ. ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර 16 හි දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ දළ වශයෙන් රු.මිලියන 4,821.48 ක් පිරිවැය වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ භාවිතයේ පවතින වත්කම් සංස්ථාව විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කර තිබුණු නමුත් එම වත්කම්වල ඵලදායී ජීවකාලය නැවත තක්සේරු කිරීමකින් තොරව ගිණුම්ගත කර තිබුණි. තවදුරටත් විගණන නියැදි පරීක්ෂාවේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට සංස්ථාව සතු ඉඩම් 12 ක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි. එමනිසා එකී වත්කම්වල සාධාරණ අගයේ නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳව විගණනයේදී ගැටළු සහගත විය .</p>	<p>ඉඩම් 10 ක අයිතිය සංස්ථාව සතුව නොපවතින අතර, එක ඉඩමක් සඳහා ප්‍රත්‍යාගණන වාර්තා 2019 දී ලැබී තිබුණි. එක් ඉඩමක් භෞතික වශයෙන් නොමැත. එමෙන්ම එක් ඉඩමක් සංස්ථාව විසින් භාවිතා නොකරන බැවින් මෙම ඉඩම සඳහා ප්‍රත්‍යාගණනයක් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට නොහැකිය. මෙම ඉඩමේ වර්තමාන තත්වය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය හරහා දැනුම් දී ඇත.</p>	<p>සංස්ථාවට අයත් ඉඩම් පැහැදිලිව හඳුනාගෙන ඒවා අදාළ ප්‍රමිතියට අනුකූලව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.</p>
<p>ඇ. ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර.36 - හානිකරණය 2018 වර්ෂයට අදාළව හානිකරණ පරීක්ෂාවක් සිදුකළ බවට කිසිදු සාක්ෂියක් විගණනයට වාර්තා නොවුණි.</p>	<p>බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් 2018 වර්ෂය සඳහා හානිකරණ පරීක්ෂණයක් සිදු කළද, හානි පිළිබඳ කිසිදු හඳුනාගැනීමක් ලබා ගත නොහැකි විය</p>	<p>එය අදාළ ප්‍රමිතියට අනුගත විය යුතු අතර නිසි වාර්තා තබා ගත යුතුය.</p>

1.5.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය	අනුරූපී	වෙනස	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
	ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු. මිලියන	වාර්තා අනුව වටිනාකම රු. මිලියන	රු. මිලියන		
ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය	46,813.1	46,029	778.3	නිරවුල් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව සිදුවන අතර සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙන් නියෝගයක් ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ	හිඟ මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.
ශ්‍රී ලංකා රේගුවට ගෙවිය යුතු ශේෂය	8,318.5	5,597.4	2,721.1	දෙපාර්ශවයේම ගනුදෙනුව සටහන් කිරීමේ කාල පරතරය සහ රේගුවේ යම් දෝෂ හේතුවෙන් වෙනස පැන නැගී ඇත	හිඟ මුදල් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය

1.5.3 සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
බදු පසු ශුද්ධ අලාභය රු.මිලියන 105,050.60 ක් සහ මුළු විස්තීර්ණ වියදම රු.මිලියන 104,769.6 ක් 2018 වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ජනිතවී තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ රු මිලියන 281,761.5 ක සෘණ ශුද්ධ වත්කම් තත්වය නිරූපණය විය. විනිමය අනුපාතයේ සෘණාත්මක විචලතාවය සහ විදේශ මුදලින් ලබා ගන්නා ලද කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ණය පොළිය , මෙම සමුච්චිත අලාභය ඇති වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි. මේ අනුව, රජයේ මූල්‍ය සහයක් නොමැතිව සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම ගැටලු සහගතය.	අදහස් දක්වා නොමැත	සංස්ථාවේ සෘණ ශුද්ධ වත්කම් අඩු කිරීමට අවශ්‍ය හිතකර ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

<u>විෂය</u>	<u>මුදල රු. මිලියන</u>	<u>නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
(අ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය	1.135.8	බදු වාර්තා , ඉන්වොයිසි සහ අනෙකුත් අදාළ වාර්තා	අවශ්‍ය ජර්නල් සටහන් 2019 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබේ.	මෙම වටිනාකම නිරවුල් කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.
(ආ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු VAT බදු ශේෂය	326.4	VAT බදු වාර්තා , ඉන්වොයිසි සහ අනෙකුත් අදාළ වාර්තා	අවශ්‍ය ජර්නල් සටහන් 2019 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබේ.	මෙම වටිනාකම නිරවුල් කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.
(ඇ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය	376	බදු වාර්තා, ඉන්වොයිසි සහ අනෙකුත් අදාළ වාර්තා	මෙය 1998 වසරේදී සටහන් කරන ලද අතර, ඒ සඳහා සැසඳුම් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී.	මෙම වටිනාකම නිරවුල් ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

1.5.5 පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත විගණන මතය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හේතු කොටගෙන සංස්ථාව සහ සමූහයේ අනුරූපී ශේෂයන් සහ ගනුදෙනු සටහන් එකඟ නොවීම මත මා විසින් ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ (“සමාගමේ”) මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත මතයක් ප්‍රකාශ නොකරන ලදී.

<u>විගණන නිරීක්ෂණ</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
(අ) සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ තුළ දිගුකාලීන ණයගැති ශේෂ 19ක එකතු වටිනාකම වූ රු. මිලියන 174.7 ක භානිකරණ ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිවර්තනය කර ලාභ අලාභ ගිණුමට හර කර තිබුණි. එසේ වුවද මෙම ප්‍රතිවර්තනයට පෙර නැවත අයකර ගැනීමට කිසිදු ඇගයීමක් සිදුකර ඇති බවට තහවුරු කර ගැනීමට විගණන සාක්ෂියක් නොතිබුණි. එමෙන්ම, මෙම වෙළඳ ණය ලැබීම් ශේෂයන්ගේ පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය පිලිබඳ වෙනත් කිසිදු තහවුරු කිරීමේ සාක්ෂියක් විගණනය මගින් සනාථ නොවුණි.	වෙළඳාමෙන් අය විය යුතු ලැබීම් වල භානිය සඳහා වෙන්කිරීම් ප්‍රතිවර්තනය සහ සෙමින් වලනය වන ඉන්වෙන්ට්‍රි වල ප්‍රතිවර්තනය පිළිවෙලින් රුපියල් මිලියන 174.7 ක් සහ මිලියන 127.2 ක් ප්‍රමිතියට අනුකූලව සිදු කර ඇත. නමුත් විස්තරාත්මක අනාවරණය කිරීම් සිදු කර නොමැත.	ලැබිය යුතු වටිනාකම් නැවත අයකර ගැනීමේ හැකියාව , එම වටිනාකම් ලිය හැරීමට පෙර සහතික කර ගත යුතුය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ පෙන්නුම් කරන ලද රු. මිලියන 657 වටිනා ඉන්වෙන්ට්‍රි අයිතමයන් හි තක්සේරු කිරීමේ නිරවද්‍යතාවය සහ සම්පූර්ණත්වය විගණනයේදී පහත සඳහන් හේතූමත සෑහීමකට පත්විය නොහැක.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

ගිණුම් ගත කිරීමට පෙර ඉන්වෙන්ටරි අයිතම නිසි ලෙස ඇගයීමක් හා තක්සේරු කිරීමක් සිදු කළ යුතුය. මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ අදාළ හෙලිදරව්කිරීම් ප්‍රමිතියට අනුකූලව සිදු කළ යුතුය.

(i) සමාගම විසින් ඉන්වෙන්ට්‍රි භාණ්ඩ 2500 කට වඩා විශාල ප්‍රමාණයක් ඒවායෙහි වටිනාකම් ඇතුළත් නොකර ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් පද්ධතිය වන SAP පද්ධතියට ඇතුළත් කර තිබුණි

(ii) සමාගමේ භාවිතයට අනුව, සෙමින් වලන වන ඉන්වෙන්ට්‍රි අයිතමයන් වෙනුවෙන් වසර 03 ට වැඩි සියලුම අයිතමයන් මත සෑම වසරක් අවසානයේදීම ප්‍රතිපාදන වෙන්කරනු ලබයි. සමාගමේ වාර්තාවලට අනුව, වසර 3 ට වැඩි සෙමින් වලන වන අයිතමයන් රු. මිලියන 230.2 කට අගය කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. මිලියන 15.6 ක් සඳහා පමණක් ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණි. එමෙන්ම, රු. මිලියන 214.6 ක් ප්‍රතිපාදන අඩු කිරීමට පෙර යෝග්‍ය තාක්ෂණික ඇගයීමක් සිදු කර නොතිබුණි.

(ඇ) ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම අතර අන්තර් ශේෂයන් හි පැවැත්ම, නිරවද්‍යතාවය සහ අගය කිරීම පහත සඳහන් හේතූන් මත විගණනයේදී සහතික නොවුණි.

(i) Exim බැංකුවේ ණය පියවීම මත, නිමා ගාස්තු තුළ ඇතුළත් ලීටරයට ගත 13 ක් වූ ණය පොළිය ඉවත් කරමින් සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු රු. මිලියන 1,173 ක් සංස්ථාවේ ගිණුම් වලින් ලියා හැර තිබුණු නමුත් ලංකා ඛනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ මේ සඳහා වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ තීරණය වලංගු නොවන බවත් මෙම ගැටළුව කඩිනමින් විසඳා ගන්නා ලෙස සංස්ථාවේ/ සමාගමේ සභාපතිවරයා විසින් දැනුම් දී ඇත. එමෙන්ම සංස්ථාවේ /සමාගමේ ජේෂ්ඨ කළමනාකරණ රැස්වීමේදී මේ පිලිබඳ තව දුරටත් සාකච්ඡා කල අතර, සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා විසින් අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගෙන

ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සහ ලංකා ඉන්දියන් ඔයිල් සමාගම මැදිහත් වී නිත්‍යානුකූලව ණය පියවීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කල යුතුය.

නොගෙවූ පොළීය ප්‍රමාදයකින් තොරව පියවන ලෙසට සංස්ථාවේ නියෝජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරුට උපදෙස් ලබා දී ඇත.

(ii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සංස්ථාවෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම සහ ඊට අනුරූපීව සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගෙවිය යුතු වටිනාකම අතර ඉහත (i) සඳහන් වටිනාකමද ඇතුළත්ව රු. මිලියන 2,475.8 ක වෙනසක් නිරූපනය වී තිබුණි.

2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගම සහ සංස්ථාව අතර ලැබිය යුතු ගිණුම් සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම් වල වෙනස විගණනයට අනුව රු. 2,475.8 ක් වුවද අපගේ ගිණුම් වාර්තා අනුව එවැනි වෙනසක් එම කාල පරිච්ඡේදයේ නොපැවතුණි.

එකඟ නොවූ සියලු ශේෂයන් කඩිනමින් නිරවුල් කර ගත යුතුය.

(iii) ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගමෙන් (LIOC) ලද ශේෂ තහවුරු කිරීම් වලට අනුව, සමාගමට ගෙවිය යුතු වටිනාකම රු. මිලියන 351.5 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ නිරූපනය වූ වටිනාකම රු. මිලියන 406.59 ක් විය. ඒ අනුව මෙම ශේෂයන් දෙක අතර රු. මිලියන 55.1 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

වෙනස හඳුනාගෙන අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කිරීමට සාකච්ඡා සිදු කරමින් පවතී.

නොසැසඳෙන සියලු ශේෂයන් කඩිනමින් නිරවුල් කර ගත යුතුය.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු, ආර්ථික සේවා ගාස්තු, එකතු කල අගය මත බදු , රඳවා ගැනීමේ බදු සහ උපයන විට ගෙවීමේ බදු වටිනාකම් වල එකතුව සහ ඊට අනුරූපීව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන වාර්තා වල සමාගමෙන් ලැබිය යුතු වටිනාකම් වල එකතුව අතර රු. මිලියන 199.8 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කර ඇති නමුත් සමාගම විසින් එකඟ නොවූ, දැනට අභියාචනා ඉදිරිපත් කර ඇති තක්සේරු කිරීම් වාර්තාවල වටිනාකම් සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර නොමැත.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු හිඟ මුදල් පියවීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(උ) 2008 සහ 2010 වර්ෂයන් හි අතිරික්ත ගෙවීම් වූ උපයන විට ගෙවීමේ බදු සහ යෙදවුම් මත එකතු කල අගය මත බදු ශේෂයන් පිලිවෙලින් රු. මිලියන 6.8 සහ රු. මිලියන 8.06 වූ අතර එම ශේෂයන් නැවත අය කරගෙන නොතිබුණු අතර ඒ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ප්‍රතිපාදන කර නොතිබුණි.

2006 වර්ෂයේ උපයන විට ගෙවීම් මත බදු අතිරික්ත ගෙවීම් කපා හැරීම/ නැවත ලිය හැරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල පත්‍රිකවක් මගින් ඉල්ලුම් කර ඇත.

හිඟ බදු ශේෂයන් අය කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඌ) ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බදු සහ එකතු කල අගය මත බදු වටිනාකම් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 19.1 ක් සහ රු. මිලියන 13.9 ක් වූ අතර , එම ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමකින් තොරව අඛණ්ඩව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරියට ගෙන එමින් තිබුණු බැවින් එම වටිනාකම්වල නිරවද්‍යතාවය පිලිබඳ විගණනයේදී ගැටළු සහගත විය.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තහවුරු කර නොමැති බැවින් කිසිදු වගකීමක් පැන නැගී නොමැත. විගණන වාර්තාවේ දක්වා ඇති ශේෂය සමඟ එකඟ නොවේ

දීර්ඝකාලීන හිඟ බදු ශේෂ පියවීමට කටයුතු කල යුතුය

(එ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 51 වගන්තියට අනුකූල නොවන අයුරින් දළ වශයෙන් රු. මිලියන 5,195 ක් වූ සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වී ඇති වත්කම් ඒවායේ එලදායි ජීව කාලය යලි තක්සේරු කිරීමකින් තොරව සමාගම විසින් භාවිතා කර තිබුණි. එමෙන්ම සමාගමේ ආරම්භයේ සිටම එම වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණු අතර ඒ සඳහා යෝග්‍ය ප්‍රත්‍යාගණනය ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපනය කර නොතිබුණි. මේ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වෙන ජංගම නොවන වත්කම් වල සාධාරණ වටිනාකම පිළිබිඹු නොවුණි.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව වත්කම් යලි තක්සේරු කිරීම සඳහා එකඟ වේ .

සමාගම අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව කටයුතු කල යුතු අතර, ඒ අනුව වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කල යුතුය.

(ඒ) 2017 වර්ෂයේ පුනරාවර්ථන වියදමක් ලෙස හඳුනාගනිමින් කෙරෙමින් පවතින වැඩ (WIP) ගිණුමෙන් අලුත් වැඩියා හා නඩත්තු වියදම් ගිණුමට මාරු කර තිබූ රු. මිලියන 32.6 ක වටිනාකමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රතිවර්තනය කර තිබුණි. කෙසේ වුවද මෙම ප්‍රතිවර්තනය කිරීම සඳහා යෝග්‍ය පදනමක් භාවිතා කර නොතිබුණු අතර එම නිසා එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභය සහ වියදම පිළිවෙලින් සමාන වටිනාකමකින් වැඩි වී සහ අඩු වී තිබුණි.

අදාළ අදහස් දැක්වීමක් සිදු කර නොමැත

ප්‍රාග්ධනීකරණය කිරීමට පෙර වියදමේ ස්වභාවය නිවැරදිව හඳුනාගත යුතුය.

(ඔ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 27 සහ 28 වැනි වගන්තීන් වලට පටහැනිව ප්‍රවාහන ගාස්තු සහ නැව් ගාස්තු කිහිපයක් මුදල් පදනම මත ගිණුම් ගත කර තිබුණි.

එකඟ වන අතර අනාගතයේදී එසේ සිදු නොවේ

ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවය අනුව උපවිත පදනම යොදා ගතයුතුය

(ඔ) 2018 සැප්තැම්බර් 08 වන දින විමර්ශනයන් සිදු කරනු ලබන අතර වගකිවයුතු සියලුම පාඩු වගකිවයුතු මුතුරාජවෙල SPBM හි සහ 2018 ලබන අතර වගකිවයුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අය කර ඔක්තෝබර් 12 දින කොලොන්නාව සේවකයින්ගෙන් අයකර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. ගත යුතුය.

පර්යන්තයෙහි සිදුවූ ප්‍රධාන ඉන්ධන කාන්දුවීම් දෙකක් හේතුවෙන් රු. මිලියන 150 කට වැඩි ඇස්තමේන්තුගත අලාභයක් සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල කිසිදු ප්‍රතිපාදනයක් සිදු කර නොතිබුණි.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) 2017 වර්ෂයේදී ප්‍රතික්ෂේප වූ නැව් ගත කිරීම වෙනුවෙන් රේගු ගාස්තු හා බදු ලෙස රු. මිලියන 1,617 .2 ක් සංස්ථාව විසින් ගෙවා තිබුණු අතර එහි වටිනාකම තුළ රුමිලියන 648 ක නිෂ්පාදන බද්දක් ඇතුළත්ව තිබුණි. එකී ගෙවූ නිෂ්පාදන බද්ද නැවත අයකර ගැනීමට හෝ වෙනත් ගෙවීමකට අදාළව හිලව් කර ගැනීමට අදාළව එලදායී ක්‍රියාමාර්ග සංස්ථාව විසින් ගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ගුණාත්මකභාවය විශාල වශයෙන් බැහැරවීම හේතුවෙන් නැව්ගත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප වූ අතර රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ උපදෙස් පරිදි ගෙවා ඇති රුපියල් 1, 617,202,705 ක් අය කර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවරයන් ගෙන ඇත.

නිර්දේශය

හිඟ මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) නැව් තෙල් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රතිපුරණය කර ගැනීමේ පදනම යටතේ 2002 වසරේ සිට ගෙවිය යුතු ශේෂයක්ව පැවැති රු. මිලියන 57.7 ක් රේගු දෙපාර්තමේන්තුවට සංස්ථාව විසින් ගෙවා තිබුණි. එහෙත් එම ගෙවීම් ප්‍රතිපුරණය කර ගැනීමට අවශ්‍ය විධිමත් කටයුතු විගණන වාර්තාවේ දිනය දක්වා සිදු කර නොතිබුණි.

රු. 57,736,913 ක් 2014 වර්ෂයේදී දී සිදු කරන ලද අතර එම මුදල් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් මේ වන විට සිදු කර ඇත.

මෙම මුදල පියවා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
විගණන පරීක්ෂාවන්ට අනුව, 2007 සිට 2009 කාල සීමාව තුළ සිදු කරන ලද තෙල් මිලදී ගැනීම් වලට අදාළව සිදු කල ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු හේතුවෙන් මහජන බැංකුවේ ගිණුම් පොත් වල රු. මිලියන 4,591.2 වටිනාකමක් සංස්ථාව විසින් මහජන බැංකුවට ගෙවිය යුතු වටිනාකමක් බව දක්වා තිබුණි. කෙසේ නමුත් සංස්ථාව විසින් එම වටිනාකම ගිණුම් ගත කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.	සංස්ථාව විසින් මහජන බැංකුවට රු.මිලියන 3,847.1 ක් ගෙවීමට ඇති බව අප දැනුවත් වී නොමැත.	මෙම ශේෂයන් නිරවුල් කරගැනීමට අවශ්‍ය පියවරයන් කඩිනමින් ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

<u>නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට අනුකූල නොවීම යොමුව</u>	<u>අනුකූල නොවීම</u>	<u>කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
(අ) යහපාලනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය.			
(i) මාර්ගෝපදේශ අංක 4.2.3(ආ)	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පරිපාලිත සමාගම එහි ඉලක්ක ලඟා කරගැනීමේ ඵලදායිතාවය කාලානුරූපීව සමාලෝචනය කර නොතිබුණි.	මාර්ගෝපදේශයට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ	අදාළ මාර්ගෝපදේශන යට අනුකූලව කටයුතු කල යුතුයි.
(ii) මාර්ගෝපදේශ අංක 4.2.6	එක් එක් කාර්තුවේ අවසානයට දින 30 කට පෙර ත්‍රෛමාසික කාර්යසාධන වාර්තා රේඛීය අමාත්‍යාංශයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	කාර්යසාධන වාර්ෂිකව සහ වාර්ෂිකව රේඛීය අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කර ඇත	නිසි වාර්තා තබා ගත යුතුය.

(iii)	මාර්ගෝපදේශ අංක 4.3	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම් වාර්තා රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ රැස්වීමෙන් දින 10 ක් ඇතුළත යැවිය යුතු වුවත් ඊට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි.	සංස්ථාව සාමාන්‍ය පරිදි මෙය සිදු නොකළ අතර ඉදිරියේදී වාර්තා යවනු ලැබේ.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය
(iv)	මාර්ගෝපදේශ අංක 5.2.4	මූල්‍ය වර්ෂය ආරම්භ වීමට මාස 03 කට පෙර කෙටුම්පත් අයවැය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ලබා දී නොතිබුණි.	වකුලේඛයේ දක්වා ඇති පරිදි 2019 වාර්ෂික අයවැය සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන ඇත.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය
මාර්ගෝපදේශ අංක 5.2.5	සංස්ථාවේ යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැයෙහි පිටපත් රේඛීය අමාත්‍යාංශයට, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවට, මහා භාණ්ඩාගාරයට හා විගණකාධිපතිට 2017 වර්ෂය ආරම්භ වීමට දින 15 කට පෙර අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි	වකුලේඛයට අනුව 2019 වර්ෂයේ වාර්ෂික අයවැය නියමිත දිනට හෝ ඊට පෙර ඉදිරිපත් කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය	
(v)	මාර්ගෝපදේශ අංක 9.3	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ එකඟතාවය මත අමාත්‍යාංශය විසින් අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ හා උසස්වීම් ක්‍රියාපටිපාටියක් සංස්ථාවට නොතිබුණි.	මේ පිළිබඳ සමාලෝචනයක් සිදු කරමින් පවතී.	අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය
(ආ)	1997 ඔක්තෝබර් 24 දිනැති අංක 124 දරණ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශ වකුලේඛය	පුරප්පාඩු වූ තනතුරක රාජකාරි ආවරණය කිරීම මාස 03 ක කාල සීමාවකට සීමා විය යුතුවේ. කෙසේ වුවද, එනම් කළමණාකරු (විමර්ෂණ), අලෙවි කළමණාකරු (සිල්ලර), ප්‍රාදේශීය කළමනාකරු (මධ්‍යම) ආදී A ශ්‍රේණියේ තනතුරු 13 ක් ද ඇතුළත්ව නිලධාරීන් 16 ක් 2018 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට වසර 01 සිට වසර 10 ක් දක්වා කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා රාජකාරි ආවරණය කර තිබුණි	තනතුරු 10 ක් සඳහා අභ්‍යන්තර දැන්වීම් නිකුත් කර ඇති අතර අනෙකුත් තනතුරු 03 සඳහා දැන්වීම් ඉදිරියේදී නිකුත් කරනු ලැබේ.	අදාළ වකුලේඛයට අනුකූල විය යුතුය

(ඇ) 2016 අප්‍රේල් 29 දිනැති 2013 නොවැම්බර් 04 දිනැති එස්පී/06/35/02/01 රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛය. සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවකයින්ගේ වැටුප් වෙනුවෙන් සංස්ථාව විසින් රු.මිලියන 259.9 ක උපයන වට ගෙවීම් බදු ඔවුන්ගේ වැටුපෙන් අඩු නොකොට එහි වියදමක් වශයෙන් දරා තිබුණි.

2017 අංක 24 දරණ අදාළ දේශීය ආදායම් පනතට අනුව, උපයන වට ගෙවීම් බදු අතිරේක ප්‍රතිලාභයක් ලෙස සේවක වැටුපට එකතු කර, එම ප්‍රමාණයම වැටුපෙන් අඩු කරනු ලැබේ.

(ඇ) රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ (2006) - අංක 4.2 ප්‍රසම්පාදන සංග්‍රහය ඉදිරි වසර 03 සඳහා වූ ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සංස්ථාව විසින් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

2019-21 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා තෙල් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම, රේඛීය අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, අනෙකුත් සැලසුම් වාර්ෂිකව සකස් කරනු ලැබේ. ඉදිරි වර්ෂ සඳහා අයවැය මගින් ප්‍රතිපාදන සලසා නොමැති බැවින් එය අදාළ වර්ෂවල ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මේ දක්වා නොමැත.

1.8 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී ඇමරිකානු ඩොලර් මගින් දක්වා ඇති දිගු කාලීන ණය සහ කෙටිකාලීන ණය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,311.6 හෝ (493%) කින් හා රු.මිලියන 115,021.1 හෝ (64%) කින් වැඩිවී තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සංස්ථාව විසින් මුළු ණය පිරිවැය ලෙස එකතුව රු. 94,770.6 ක් පිළිවෙලින් පොලී වියදම් හා විනිමය අනුපාත විචලනය වෙනුවෙන් රු. 12,053.3ක් හා රු. 82,717.3 ක් ගෙවා තිබුණි. එමෙන්ම මුළු ආයෝජනය රු. මිලියන 83,180.3 ක් හෙවත් සියයට 176 කින් වැඩි වී තිබුණු අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව පොලී ආදායම රු. මිලියන 7,732.9 ක් උපයා ඇත්තේ සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය තුළ පමණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය තුළ සංස්ථාව විසින් ලබාගත් ණය මුදල් උපයෝගී කරගනිමින් විවිධ කෙටිකාලීන ආයෝජන සඳහා මිලියන 83, 180.3 ක් ආයෝජනය කර ඇත. කෙසේවෙතත්, සංස්ථාව සතු මුදල් භාවිතා කර හෝ විදේශ මුදල් ණය පියවා පොලී වියදම් සහ විනිමය

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

ඇමරිකානු ඩොලර් මිලදී ගැනීම සඳහා මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දී ඇත්තේ රාජ්‍ය බැංකු දෙකක් හරහා පමණි. එහෙත් සංස්ථාවේ ඉල්ලුම සපුරාලීමට ප්‍රමාණවත් ඇමරිකානු ඩොලර් එම බැංකු සතුව නොපවතී. මේ නිසා සංස්ථාව මෙම අරමුදල් විනිමය පාඩු අවම කිරීම සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. එමෙන්ම, විනිමය අනුපාතයේ අලාභ අවම කර ගැනීම සඳහා පියවරයන් කිහිපයක් ගෙන ඇත. ඉහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග වලට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා විදේශ විනිමය වෙළඳපොල තුළ සංස්ථාවේ අන්තර්

අනුපාත වෙනස්කම්වලින් සිදුවන පාඩුව සැලකිය යුතු ලෙස අවම කර ගැනීමට නිසි පියවර ගෙන නොතිබුණි. සංස්ථාව විසින් සංස්ථාවේ මුදල් තත්ත්වය නොසලකා හරිමින් 2018 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මාසයේදී මහජන බැංකුවෙන් රු. මිලියන 1,310.8 (ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 7.725) ක ණය මුදලක් ලබා ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී විනිමය අනුපාත විචලනය මත රු. මිලියන 114.7 ක අලාභයක් සංස්ථාව විසින් දරා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු හිඟ ශේෂය රු. මිලියන 1,425.5 ක් විය.

ක්‍රියාකාරිත්ව වඩා වැදගත් වන නිසා, සංස්ථාවේ විදේශ විනිමය ඉල්ලුම සපුරාලීමට රාජ්‍ය බැංකු විශාල උත්සහයක් දරා ඇත.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 105,050.635ක පාඩුවක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධ ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. මිලියන 1,055.634 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 106,106.269 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. විනිමය අනුපාත විචලන වියදම් සහ මූල්‍ය වියදම් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 77, 795.287 කින් හා රු. මිලියන 1,534.245 කින් වැඩිවීම මෙම අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචනය කරන ලද වර්ෂය සහ ඊට පෙර වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ සහ සමූහයේ වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අනුපාත	සංස්ථාව		සමූහය	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ලාභදායී අනුපාත				
දළ ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (GP) (%)	(0.58)	6.05	(1.74)	4.64
මෙහෙයුම් ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (%)	(4.44)	1.61	(4.24)	2.28
ශුද්ධ ලාභ/ (අලාභ) අනුපාතය (NP) (%)	(20.16)	0.24	(20.16)	0.80
ද්‍රවශීලතා අනුපාත				
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.432	0.384	0.448	0.403
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	0.338	0.272	0.353	0.288
පිරිවැටුම් අනුපාතය				
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (ROCE) (%)	(33.38)	(7.62)	(35.98)	(10.82)

මේ සම්බන්ධයෙන් නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාවේ දළ ලාභ / (අලාභ) අනුපාතය සහ මෙහෙයුම් ලාභ / (අලාභ) අනුපාතය පිළිවෙලින් සියයට 110 කින් සහ සියයට 375 කින් පහත වැටී තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්ථාවේ සහ සමූහයේ ශුද්ධ ලාභය / අලාභය සියයට 8,618 කින් සහ සියයට 2,611 කින් පහත වැටී තිබුණි. විනිමය අනුපාත විචලනය සහ මූල්‍ය වියදම් පිළිවෙලින් සියයට 1,581 කින් සහ සියයට 15 කින් ඉහළ ගොස් තිබීම එයට හේතුවී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

<u>විගණන නිරීක්ෂණය</u>	<u>කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම</u>	<u>නිර්දේශය</u>
<p>2013 ඔක්තෝබර් 29 දින ගනු ලැබූ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ අංක 38/1140 අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් 2014 ජනවාරි 01 දින සිට සංස්ථාව සතු බෙදාහරින්නාගේ (CODO) පිරවුම්හල් සහ භාණ්ඩාගාරයට අයත් බෙදාහරින්නාගේ (TODO) පිරවුම්හල් වලින් මාසික උපයෝගිතා ගාස්තුවක් අයකර ගැනීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, විවිධ හේතු මත මෙම තීරණය අපේක්ෂිත පරිදි ක්‍රියාත්මක කර නොතිබීම හේතුවෙන් 2014 වර්ෂයේ සිට සංස්ථාවට වාර්ෂිකව මිලියන 300 ක් අහිමි වී තිබුණු අතර දළ වශයෙන් 2014 සිට 2018 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ සංස්ථාවට රු. මිලියන 1,500 ක අලාභයක් සිදු වී තිබුණි. ඉහත සඳහන් පරිදි කාණ්ඩ දෙකෙහිම බෙදාහරින්නාගේ උපයෝගිතා ගාස්තු (MUF) අය කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණය සහ මෙහි සඳහන් තීරණය අපැහැදිලි බවක් පෙන්වුම් කරන නිසා මෙම නිරීක්ෂණය පිළිගත නොහැක.</p> <p>මේ වන විට බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් DODO අලෙවිකරුවන්ට වඩා සියයට 0.25 ක අඩු කොමිස් මුදලක් CODO අලෙවිකරුවන්ගෙන් අයකරනු ලබයි. 0.25 ක කොමිස් මුදලක් සංස්ථා හිමිකාරිත්ව අලෙවිසැල් සඳහා අය කරනු ලබන ලබයි. එබැවින් MUF ඊට අමතරව කරනු ලබන ය කිරීමක් වන අතර එකම අරමුණක් සඳහා අමතර ගාස්තුවක් අය කල නොහැක.</p>	<p>අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ සමඟ අනුකූල විය යුතු අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් නිර්දේශය

දැක්වීම

(අ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම සහ ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර පොදු පරිශීලක පහසුකම සඳහා වන කොටස්කරුවන්ගේ ගිවිසුම සහ කොටස් මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම්වල 2008 දෙසැම්බර් 31 වන දින කාලය ඉකුත්ව ගොස් තිබුණි.	බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව සහ ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම අතර ගිවිසුම 2019 මැයි 21 වන දින අත්සන් කර ඇත. ගිවිසුම සකස් කිරීමේදී නිමා ගාස්තු සහ ප්‍රවාහන ගාස්තු පිළිබඳ සලකා ඇත.	ගිවිසුම් කාලානුරූපීව යාවත්කාලීන කළ යුතුය.
(ආ) ද්‍රව ගෑස් විකිණීම සම්බන්ධයෙන් ගෑස් කර්මාන්තයේ පුද්ගලික ගෑස් සමාගමක් සහ සංස්ථාව අතර ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණු අතර එම ගිවිසුම 2006 ඔක්තෝබර් 20 වන දින කල් ඉකුත් වී තිබිණි. කෙසේවුවද බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් එම සමාගමට ද්‍රව ගෑස් අඛණ්ඩව සපයා තිබුණේ නව ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීම හෝ කලින් එකඟතාවය අලුත් කිරීමකින් තොරවය. ඊට අමතරව, බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ගිවිසුමකට නොඑළඹ වෙනත් පුද්ගලික සමාගමකට ද්‍රව ගෑස් වායුව සපයා තිබුණි.	ලාභ් ගෑස් පීප්ලි සහ ලිට්ටෝ ගෑස් ලංකා ලිමිටඩ් සමඟ ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට හා සම්පූර්ණ කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් සිදු කර ඇත.	ගිවිසුම සම්පූර්ණ කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය, ත්‍රිවිධ හමුදාව, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය ඇතුළු ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන් 14 දෙනෙකු සමඟ ඉන්ධන සැපයුම සඳහා විධිමත් ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.	කෙටුම්පත් කළ ගිවිසුම් අදාළ පාර්ශවයන් වෙත යොමු කිරීමටත්, එවැනි ගිවිසුම් කටයුතු සම්පූර්ණ වීමෙන් පසු අත්සන් කිරීමටත් කටයුතු කර ඇත.	ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ගිවිසුම්වලට එළඹීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.
(ඈ) සිදු කරන ලද විගණන පරීක්ෂාවන්ට අනුව 2007 සිට 2009 දක්වා වූ කාල සීමාව තුළ සිදු කරන ලද තෙල් මිලදී ගැනීම් වලට අදාළව සිදු කළ ඉදිරි සුරැකුම් ගනුදෙනු හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රටට දැරීමට සිදු වූ පාඩුව රු. මිලියන 14,028 කි. එමෙන්ම, එ.ජ.ඩො. 8,648,300 ක් අයකර ගැනීම සඳහා කොමර්ෂල් බැංකුව විසින් සංස්ථාවට එරෙහිව නඩු පවරා තිබුණි.	බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට එරෙහිව වාණිජ මහාධිකරණයේ ගොනු කර ඇති නඩුව තවමත් විභාග වෙමින් පවතී. වාණිජ මහාධිකරණයේ මූලික විරෝධය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද නියෝගයට එරෙහිව බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර	නඩු බෙරුම් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර, අලාභයක් වෙතොත් ඒවා වගකිවයුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ඇති අතර එයද විභාග වෙමින් පවතී.

(ඉ) 2012 මාර්තු 16 වන දින කමිටු තීරණ අංක 04/1114 අනුව තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවට ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි තක්සේරු කිරීමට හා ඒ සඳහා මාස තුනක කාලයක් ලබා දීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. ඒ අනුව පසුව මෙකී කාර්යය සඳහා රු.මිලියන 5.5 ක මුදලක් අත්තිකාරම් වශයෙන් ගෙවීමට 2012 මැයි 14 දින තවදුරටත් අනුමැතියක් ලබා දී තිබුණි. කෙසේ නමුත් විගණනය අවසන් වන දින වන විටත් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි තක්සේරු කිරීම සම්පූර්ණ කර නොතිබුණි.

හිමිකාරිත්වය අවසන් කර ඇති ඉඩම් මේ වන විට ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඇති අතර, රජයේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අයවිය යුතු අත්තිකාරම් , නැවත අයකර ගෙන ඇත.

වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සංස්ථාවේ අලෙවිකරණ කාර්යය සංග්‍රහයට පරිබාහිරව බෙදුම්කාරිත්වයන් ලබා දී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

සියලුම අලෙවි නියෝජිත ප්‍රධානියන් අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව ලබා දී ඇති අතර, නියෝජිත අයදුම්පත් ඇගයීමේදී අලෙවිකරණ අත්පොත් මාර්ගෝපදේශයට අනුව සිදු කර ඇත. එබැවින් බෙදාහැරීමේ අයදුම්පත් මගින් දැනුම් දීමෙන් හෝ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයට දැනුම් දීමෙන් බෙදාහැරීමේ බලය අපගමනය කළ හැකිය.

සංස්ථාව අලෙවිකරණ අත්පොතට අනුකූල වන අයුරින් විනිවිද ක්‍රියා පටිපාටියක් අනුගමනය කළ යුතුය

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL), ජේසීටී(JCT) ඔයිල් බැංකුව හා ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම් හා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් සහ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරියෙකුගෙන් තොග සමාලෝචන කමිටුව සමන්විත වූ අතර, එහි රැස්වීම් සෑම සතියකම පවත්වා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් තොග මට්ටම් එනම්, යළි ඇණවුම් මට්ටම, උපරිම මට්ටම, අවම මට්ටම, යළි ඇණවුම් ප්‍රමාණය ආදිය සම්බන්ධයෙන් සෑම බැංකුතෙල් නිෂ්පාදනයකටම අදාළ වාර්තා ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් පවත්වා නොතිබුණි. ලංකා බැංකු තෙල්

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ලංකා බැංකු තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සමඟ සාකච්ඡා පැවතීමෙන් අනතුරුව මෙම ගැටලුව විසඳා ඇති අතර, SAP පද්ධතිය මගින් තොග වාර්තා ලබා ගැනීමට කටයුතු සැලසුම් කර ඇත.

නිර්දේශය

සංස්ථාව විසින් තොග පිළිබඳ නිසි වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය

තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම ඉදිරිපත් කරන ලද තොග පවත්වා ගැනීමේ වාර්තාව පදනම් කරගෙන පමණක් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත ඇණවුම් කළ යුතු ප්‍රමාණය තීරණය කර තිබුණි. තෙල් නිෂ්පාදිත තොග පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් කිසිදු වාර්තාවක් සමාලෝචන කාර්යයන් සඳහා ඉහත කමිටුවට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. කෙසේවුවද 2010 වර්ෂයේ සිට හඳුන්වාදුන් පරිගණක ගිණුම්කරණ පද්ධතිය හරහා අවශ්‍ය තොග සම්බන්ධ වාර්තාවන් ලබා ගැනීමට සංස්ථාවට නොහැකි වී තිබුණි.

(ආ) විගණනයට ලබා දී ඇති තොරතුරු වලට අනුව නෞභාරපතෙහි සඳහන් ප්‍රමාණය හෝ සත්‍ය වශයෙන් ලැබුණු තෙල් තොග වලින් වඩා වැඩි අගය මත පදනම්ව ආනයනය කළ පෙට්‍රල් හා ඩීසල් මත නිෂ්පාදන බදු ගෙවා තිබුණි. මෙය ශ්‍රී ලංකා රේගුව දිර්ඝකාලයකට පෙර හඳුන්වා දී තිබුණ අතර මෙම ක්‍රමවේදය සංස්ථාවට ප්‍රමාද ගාස්තු ගෙවීමේ අවදානම අඩුකරගැනීමට හේතුවන බව සංස්ථාව විසින් දක්වා තිබුණි. කෙසේවුවද මෙම භාවිතයේ නිවැරදිතාවය විගණනයේදී ගැටලු සහගත වී තිබුණි.

(ඇ) 1969 වර්ෂයේදී ස්ථාපිත, වර්ෂ 47 ක් පැරණි වූ මෙම පිරිපහදුවෙන් රටේ වැඩිවන බණිජ තෙල් නිෂ්පාදිත අවශ්‍යතාවය සැපයීමට නොහැකි වී ඇති අතර, ඉතා අඩු පිරිවැයකට ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා පහසුකම් ඇති සහ එමගින් පිරිපහදු මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමව උපරිම කිරීමට හැකිවන වෙනත් නවීන ලෝකයේ උසස් තාක්ෂණයන් සහිතව පහළ නිෂ්පාදන තුලින් පෙට්‍රල්, ඩීසල් වැනි ඉහළ වටිනාකම් ඇති නිෂ්පාදන ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි මෙහෙයුම් කෙරෙන පිරිපහදු සමඟ සැසඳීමේ දී මෙම පිරිපහදුව ඉතා අඩු කාර්යක්ෂමතාවයකින් මෙහෙයුම් සිදු කෙරේ. කෙසේ වුවද, පිරිවැය ඵලදායීතා ආකාරයෙන් බණිජතෙල් නිෂ්පාදිත

ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ අවශ්‍යතාවය මත බොහෝ කලකට පෙර එය ආරම්භ කරනු ලැබීය. බනිජ තෙල් පිටවන ප්‍රමාණය වෙනුවට නිෂ්පාදන බදු සඳහා විශාල තොගයක් සලකා බැලීමේ පදනම පිළිබඳව සංස්ථාව විසින් ශ්‍රී ලංකා රේගුවෙන් විමසුවද සෘජු හා නිවැරදි පිළිතුරක් නොලැබුණි. මේ අනුව සංස්ථාව විසින් 2019 වර්ෂයේ සිට ස්වාධීන පරීක්ෂකවරයකුගේ සමීක්ෂණ වාර්තාවේ දත්ත පදනම් කරගෙන වරායට ලැබෙන සත්‍ය තොගය මත බදු ගෙවීමට තීරණය කරන ලදී.

මේ වන විට වෙනස් කිරීම් සහ සුළු වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ. අනාගතයේදී පිරිපහදුව ආරක්ෂිතව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ප්‍රතිස්ථාපන කටයුතු කිරීමට සංකීර්ණ උපකරණ අවශ්‍ය බව හඳුනාගෙන ඇත. තරඟකාරී පාර්ශවයන්ගෙන් ඉංජිනේරු සැලසුම් (එල්ඉඉඩී) ටෙන්ඩර් කැඳවා ඇති අතර, ඉංජිනේරු සැලසුම් ටෙන්ඩරය සම්පූර්ණ වූ පසුව, වසර 2-3 ක් අවශ්‍ය වන ඊපීසී අදියර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඊපීසී ටෙන්ඩර් කැඳවිය යුතුය. 2018 සහ 2019 වර්ෂයන් හි දී, පිරිපහදුව සංවර්ධනය කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ආයෝජකයින් කිහිප දෙනෙකු බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ කළමනාකාරිත්ව වෙත ප්‍රවිෂ්ඨ වූ අතර එහෙත් අවසන් යෝජනාව මේ වන තෙක්

එකම ගැටලුව අනාගතයේදී ඇති වීමට ඉඩ නොදී අදාළ පාර්ශවයන් සමඟ සාකච්ඡා කර එකඟතාවයකට පැමිණිය යුතුය.

දැනට පවතින පිරිපහදුව වැඩිදියුණු කිරීම සහ අවම වියදමකින් රටේ ඉල්ලුම සපුරාලීම හැකි වන පරිදි නව පිරිපහදුවක් ඉදිකිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කල යුතුය.

වෙළඳපොළට සැපයීම තහවුරු කර ගැනීම සඳහා යෝජිත සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීම හා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (SOREM) ක්‍රියාත්මක කිරීමට සංස්ථාවට මෙතෙක් නොහැකි වී ඇත. මෙම අරමුණ සඳහා මූලික ශක්‍යතා අධ්‍යයනය අවසන් වී ඇති අතර අවශ්‍ය ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර 35) අත්පත් කර ගෙන ඇති නමුත් මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ශක්තියක් නොමැති වීම හේතුවෙන් සංස්ථාවට මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වී ඇත. පිළි ගෙවුම් කාලය වසර අටකට සහ පිරිවැය එ.ජ.ඩො බිලියන 2.1 කට ඇස්තමේන්තු කර ඇති මෙම ව්‍යාපෘතියේ ශුද්ධ වර්තමාන අගය එ.ජ.ඩො. මිලියන 1,535 ක් විය හැක.තවදුරටත් එකී අරමුණ සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම වශයෙන් දරන ලද රු මිලියන 1003, මේ වන විටත් උෟන උපයෝජිතව පැවැතුණි.

ස්ථිර වී නොමැත. ප්‍රධාන වශයෙන් අරමුදල් නොමැති නිසා ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වී ඇති අතර, 2019 වර්ෂයේදී ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අරමුදල් යාන්ත්‍රණයක් සඳහා රාමුවක් සැකසීම සඳහා සංස්ථාව විසින් ,මුදල් අමාත්‍යාංශය යටතේ පවත්නා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයන් සඳහා වූ ජාතික ඒජන්සිය (එන්ඒපීපීපී) සමඟ සාකච්ඡා කර ඇත. මීට අමතරව , (SOREM) ව්‍යාපෘතිය සඳහා භාවිතා කරනු ලැබූ අක්කර 35 ක ඉඩමක් මේ වන විට නිෂ්ක්‍රීය තත්වයේ පවතින අතර, රටේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා පිරිපහදුවක් ඉදිකිරීම සඳහා ආයෝජකයෙකු තෝරා ගන්නා විට එය භාවිතා කළ හැකි බවද හඳුනා ගෙන ඇත.

(ඇ) සඳු මීටර 12,500(මෙට්‍රික් ටොන් 10,000) ධාරිතාවයෙන් යුත් තෙල් ටැංකි 100 කින් සහ වෙනත් පහසුකම්ද ඇතුළත්ව 1930 දී මෙය ඉදිකර තිබුණි. වසරියෙන් හෙක්ටයාර් 358.553ක් වන තෙල් ටැංකි සංකීර්ණය ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් බ්‍රිතාන්‍යය රජයේ නාවික කොමසාරිස්වරුන්ට වසර 999 ක බද්දකට නිදහසට පෙර ලබා දී තිබුණි.1961 දී ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉල්ලීම මත ලංකා ඛනිජ නීතිගත සංස්ථාව විසින් ස්ථරලින් පවුම් 250,000ක් වාරික තුනකින් ගෙවීමෙන් අනතුරුව ඉඩම, ටැංකි සංකීර්ණය,ගොඩනැගිලි සහ අනෙකුත් පහසුකම් පිළිබඳ හිමිකම 1964 අප්‍රේල් 01 දින සිට සංස්ථාව වෙත පවරා ගන්නා ලදී. නමුත් ඉහත ඉඩම සඳහා නීතීමය ලියවිල්ලක් රජයෙන් ලබා ගෙන නොතිබුණි. 2003 දී ශ්‍රී ලංකා රජය ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම සහ සංස්ථාව සමඟ ගිවිසුමට එළඹ තිබූ අතර, ගබඩා පහසුකම් සහ ඉඩම වර්ෂ 35 ක කාල පරිච්ඡේදයකට ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගමට බදු දීමට සංස්ථාව එකඟ වී

1963 දෙසැම්බර් හෝ ඊට ආසන්න දිනකදී රජය විසින් බ්‍රිතාන්‍ය රජය සමඟ තෙල් ස්ථාපන පරිශ්‍රයේ ගොඩනැගිලි සහ උපකරණ සඳහා ස්ථරලින් පවුම් GBP 250,000 ක වටිනාකමකට ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නා ලදී. මෙම වටිනාකම සංස්ථාව විසින් වාරික තුනකින් ගෙවා ඇත. නමුත් ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට මේ වන තෙක් කිසිදු හිමිකාරිත්ව ලියවිලි හෝ ලේඛන ලැබී නොමැත.

මෙහි හිමිකාරිත්වය නිරවුල් කර, ඛනිජ තෙල් ආශ්‍රිත ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

තිබුණු අතර එම ගිවිසුමට එළඹී දින සිට මාස 06 ක් ඇතුළත කල්බදු ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව තිබුණි. කෙසේ වුවද, සංස්ථාව මෙතෙක් කිසිදු කල්බදු ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි.

(ඉ) තෙල් ප්‍රවාහන නල මාර්ග ජාලය

(i) දශක ගණනාවකට පෙර ස්ථාපිත කරන ලද නල මාර්ගයන් ඔස්සේ කොළඹ වරායේ සිට කොළොන්නාව තෙල් පර්යන්තය දක්වා බණිප තෙල් ප්‍රවාහනය කරන අතර ඒවායින් සමහරක් අළුත්වැඩියා තත්ත්වයේ පැවතුණි. ඒවායින් සමහරක් අළුත්වැඩියා කිරීමේ නොහැකි තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ඇතැම් ඒවා දැනටමත් අතහැර දමා ඇති බව අනාවරණය විය. එබැවින් මෙම නල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය හෝ නවීකරණය කිරීම ඉතා හදිසි අවශ්‍යතාවයක් වනුයේ ජාතික අවශ්‍යතාවයට අදාළ බනිප තෙල් නිෂ්පාදන විශාල ප්‍රමාණයක් මෙම නල පද්ධතිය හරහා කොළොන්නාව තෙල් ගබඩා පර්යන්තය වෙත ලබාගන්නා බැවිනි. මෙම අබලන් නල මාර්ග හරහා ආනයනික නිෂ්පාදිත බනිප තෙල් ප්‍රවාහනය නිසා බනිප තෙල් අර්බුදයක් ඇති වී සමස්ථ රටම අකර්මන්‍ය වීමේ හැකියාවක් පැවතුණි.

(ii) මුතුරාජවෙල පර්යන්තයේ සිට කි.මී. 7.2 ක් හා මුහුදු වෙරළේ සිට කි.මී. 6ක් පමණ දුරින් මුහුදු මැද පිහිටුවා ඇති සිංගල් පොයින්ට් බෝයි මූරින් පහසුකම මාර්ගයෙන් මුතුරාජවෙල ස්ථාපිතයට සැපයීම් සිදු කෙරෙන අතර, මුහුදු රළ තත්ත්වය ඉතා දැඩිවන අවස්ථාවලදී හෝ අදාළ පහසුකම පිළිබඳ නඩත්තු කටයුතු සිදුවන අවස්ථාවලදී වෙනත් විකල්ප සැපයුම් මාර්ගයක් නොවීය. නිෂ්පාදිත අන්තර් පර්යන්ත මාරු කිරීම සඳහා මුතුරාජවෙල පර්යන්තය හා කොළොන්නාව ස්ථාපිතය අතර සම්බන්ධකමක් නොවීම හේතුවෙන් එම පර්යන්ත දෙකෙහිම ප්‍රශස්ථ උපයෝජනයට බාධා මතු වී තිබුණි.

මේ වන විට නල මාර්ග පහෙන් නල මාර්ග දෙකක් පමණක් ක්‍රියාකාරී තත්වයේ පවතී. 12 "dia, දිග මීටර 5500 ක් වූ නල මාර්ගයක් ලංකා බනිප තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගමේ අරමුදලින් 2015 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර ඇති අතර එය දැනට සියයට 97.5 ක් අවසන් කර ඇත. නල මාර්ගයේ අනවසර පදිංචිකරුවන් විසින් විරෝධතා දැක්වීම හේතුවෙන් මහවත්ත නල මාර්ගයේ ඉතිරි කොටස (මීටර 140, මුළු ව්‍යාපෘතියෙන් සියයට 2.5) නතර කිරීමට සිදු ව ඇත. මහවත්ත සහ මීතොටමුල්ල නල මාර්ගයේ නිවාස 130 ක් සහ නල මාර්ගය අවට ප්‍රදේශයේ නිවාස 289 ක් පවතින බව සමාගම විසින් හඳුනා ගෙන ඇත. අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කරමින් දිරාපත් වූ නල මාර්ග අලුත් වැඩියා කිරීම සඳහා පියවරයන් ගෙන ඇති අතර, අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කල පසු 12 Dia නල මාර්ගය ස්ථාපිත කල හැකිය.

කොළොන්නාව සහ මුතුරාජවෙල පර්යන්ත අතර නල මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය පියවර කිහිපයක් ගෙන තිබේ.

රටට අබණ්ඩ ඉන්ධන සැපයුම සහතික කිරීම සඳහා දිරාපත් වූ නල මාර්ග අලුත්වැඩියා කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

රටට අවශ්‍ය ආර්ථික හා කාර්යක්ෂම ඉන්ධන සැපයුමක් සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රධාන ස්ථාපනයන්හි නල මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීම සඳහා කඩිනම පියවර ගත යුතුය.

<p>(iii) “රට හරහා නල මාර්ග ව්‍යාපෘතිය” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය 2012 සැප්තැම්බර් 13 දින ලබා දී තිබුණද, එම ව්‍යාපෘතිය විගණන වාර්තාවේ දිනය දක්වා ද ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.</p>	<p>“රට හරහා නල මාර්ග ව්‍යාපෘතිය” ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත</p>	<p>අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද මෙවැනි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය</p>
--	---	---

3.4 නිෂ්කාර්ය හෝ උණු උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) වනාන්තමුල්ලේ පිහිටි හල්ගහකුඹුර ඉඩම - එල්පී ගැස් ව්‍යාපෘතිය සහ ක්‍රීඩා භූමියක් සඳහා රු.මිලියන 10.6 කට මෙම ඉඩම අත්කර ගෙන තිබුණි. එසේ වුවත්, මෙම ඉඩම 700ක් පමණ අනවසර පදිංචිකරුවන් විසින් තම අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගෙන තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සඳහන් කර ඇති නිශ්චිත අරමුණ හැරෙන්නට ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට මෙම දේපල භාවිතා කළ නොහැක. රජයේ ඉඩම් (අත්පත් කර ගැනීමේ) පනතේ විධිවිධානවලට අනුව අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට පියවර ගත හැකිය. කෙසේ වෙතත්, බලපෑමට ලක්විය හැකි විශාල පවුල් සංඛ්‍යාවක් සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඇති වන සමාජ බලපෑම සැලකිල්ලට ගනිමින් ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ඛනිජ තෙල් අමාත්‍යාංශය හරහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත උපදේශ ලබා දී ඇති අතර, ඉන්පසු ඛනිජ තෙල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2019 වර්ෂයේදී ක්‍රියාකාරී විසඳුමක් ලබා ගැනීමට අවධානය යොමු කර ඇත.

නිර්දේශය

රජයේ ඉඩම් (අත්පත් කර ගැනීමේ) පනතේ සඳහන් විධිවිධාන අනුව අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට ගත යුතු පියවර ගත යුතුය.

(ආ) මාහේන ඉඩම - ලබා ගත හැකි වූ ලියවිලි අනුව, සංස්ථාව විසින් මෙම ඉඩම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 0.625ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද, මෙම ඉඩම සංස්ථාවේ පොත්වල ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද 1986 වර්ෂයේ සිට එය පෙර අයිතිකරු විසින් භාවිතා කරමින් පැවතුණි.

කොළොන්නාවේ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයාට මේ පිළිබඳ කිහිපවතාවක් දැනුම් දී තිබෙන අතර, ඔහු විසින් අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත්කර එම ඉඩමහි අයිතිය සංස්ථාවට ලබා දීමට කටයුතු කර නොමැත.

අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කිරීමට සහ දේපළ සංස්ථාවේ අභිවාද්ධිය සඳහා යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය

3.5 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) රු. මිලියන 512.8 ක් වූ මුළු ඇස්තමේන්තු ගත ව්‍යාපෘති 20 ක් සඳහා, අයවැයෙන් රු. මිලියන 504.1 ක් වෙන් කර තිබුණි. නමුත් සංස්ථාව විසින් 2018 වසර අවසාන වන තෙක්ම එම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

(ආ) 2017 සහ 2018 වසර වල ක්‍රියාත්මක කල යුතු, ඇස්තමේන්තුගත එකතු වටිනාකම රු. මිලියන 6,756.8 ක් වූ ව්‍යාපෘති 2 ක් 2018 වසර අවසාන වන විටත් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

(ඇ) වර්ෂ 2014 සිට 2018 කාලය තුළදී ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති 04 ක මූලික ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ඉක්මවා රු. මිලියන 20.05 ක් එනම් සියයට 15 සිට සියයට 85 දක්වා වියදම් කර තිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

අවලංගු කිරීම, වෙනස් කිරීම, කල් දැමීම, විෂය පථය වෙනස් කිරීම හා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාද කිරීම වැනි විවිධ හේතූන් මත මෙම ව්‍යාපෘතින් ක්‍රියාත්මක නොවීය.

විෂය පථය වෙනස් කිරීම, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාද වීම වැනි විවිධ හේතු නිසා එවැනි ව්‍යාපෘතින් ප්‍රමාද වී ඇත.

විෂය පථය වෙනස් කිරීම, වෙළඳපල තත්ත්වය වෙනස් වීම වැනි විවිධ හේතු නිසා මූලික ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ඉක්මවා ගොස් ඇත.

නිර්දේශය

නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් පසුව ව්‍යාපෘති අයවැයට ඇතුළත් කළ යුතුය

නියමිත කාල සීමාව තුළ ව්‍යාපෘතින් ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය හිතකර ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ඉක්මවා නොයෑමට සහ නියමිත කාල පරිච්ඡේදයේදී ව්‍යාපෘතින් ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

3.6 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

2012 මාර්තු 22 වන දින, අංක 12/0295/510/003/TRB දරණ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ කැබිනට් මණ්ඩල තීරණයට අනුව බනිජ් තෙල් මිලදී ගැනීමේදී දිගුකාලීන ණය පහසුකම් සමඟ වාර ගිවිසුම් වලට එළඹීමට හැකි සෑම විටම උත්සහ කළ යුතු අතර එසේ කිරීමට නොහැකි නම් පමණක් සතිපතා පදනමට හදිසි ගිවිසුම් වලට එළඹිය යුතුය. කෙසේ වෙතත් ඉහත තීරණයට පටහැනිව 2018 වර්ෂය තුළදී මුළු මිලදී ගැනීම් 78 න් 52 (කොන්ත්‍රාත් 14 ක් අවලංගු කර තිබුණි.) ක් ම හදිසි මිලදී ගැනීම් මගින් සිදුකර තිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

රටේ පවතින බනිජ් තෙල් ඉල්ලුමේ උච්චාවචනයන් සමඟ තෙල් තොග ගබඩා කර තබා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් පහසුකම් සංස්ථාව සතුව නොපවතී. එමෙන්ම වාර ගිවිසුම් වල තෙල් තොග ප්‍රමාණය ස්ථාවර වන අතර ප්‍රමාණයන් අවශ්‍ය පරිදි වෙනස් කල නොහැක. එවැනි අවස්ථාවලදී ,සංස්ථාව තනි ටෙන්ඩර් ක්‍රමය (හදිසි මිලදී ගැනීම්) භාවිතා නොකරන්නේ නම්, නිෂ්පාදන හිඟයක් හෝ යාත්‍රා සඳහා පමා කුලී ගෙවීමට සිදුවේ.

නිර්දේශය

අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ තීරණයන්ට අනුකූල විය යුතුය.

3.7 වෙනත් සංවිධානවලට මුදාහළ සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය

යහපාලනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛය මාර්ගෝපදේශ අංක 9.4

2018 වර්ෂයේදී සංස්ථාව විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියකින් තොරව සේවකයන් 06 දෙනෙකු වෙනත් ආයතනයන්ට නිදහස් කර ඇති අතර ඒ අතරින් සේවකයින් 4 දෙනෙකු සඳහා සංස්ථාවේ අරමුදලින් වැටුප් ගෙවා තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

මේ වන විට සේවකයින් දෙදෙනෙකු පමණක් අනෙකුත් ආයතන සඳහා මුදා හැර ඇති අතර, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ උපදෙස් පරිදි මෙම නිලධාරීන් නැවත බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට මුදා හරින ලෙස ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාට දන්වා ඇත.

නිර්දේශය

එය අදාළ මාර්ගෝපදේශයට අනුකූල විය යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියේ ඵලදායීත්වය

විගණන නිරීක්ෂණය

ලංකා බනිජතෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම (CPSTL) විසින් හඳුන්වා දෙන ලද ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් පද්ධතිය (ERP) පිළිබඳව අදාළ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධයෙන් සංස්ථාව, ලංකා බනිජතෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම අතර ගිවිසුමක් හෝ අවබෝධතා ගිවිසුමක් නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම, මෙම පද්ධතිය විශේෂයෙන් ඉන්ධන තොග සමාලෝචනය කිරීමේ කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ලෙස උපයෝජනය කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම විසින් සංස්ථාවට ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම්කරණ පද්ධතිය වන SAP පද්ධතිය හඳුන්වා දෙන ලදී. සංස්ථාවට මෙම පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ගිවිසුමකට එළඹවිය යුතු වුවත්, ඒ තුළ, එය හඳුන්වා දුන් ආකාරයන් සංස්ථාවේ තරඟකරුවකු වන ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම විසින් තෙල් ආනයනය කිරීමේදී මෙම පද්ධතියට ප්‍රවිෂ්ඨ වන්නේ කෙසේද සහ ඔවුන්ගේ බලතල මොනවාද යන්න සඳහනක් නොවිය. කෙසේ වුවද කෙටුම්පත් ගිවිසුමක් පවතින අතර නමුත් එහි මෙම පද්ධතියේ පොදු භාවිතය පිළිබඳ පොදු එකඟතාවක් නොමැත. සංස්ථාවේ පෙර සිටි කළමනාකරුවන් විසින් තොරතුරු තාක්ෂණ උපදේශකවරුන්ගෙන් ස්වාධීන කණ්ඩායමක් පත් කිරීම සහ ඔවුන්ගේ නිර්දේශ මඟින් SAP පද්ධතිය සමාලෝචනය කිරීමට පියවර ගෙන තිබුණි. එසේම වත්මන් කළමනාකරණය විසින්ද විධිමත් ගිවිසුමක් ඇති කර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් සිටී.

නිර්දේශය

ලංකා බනිජ තෙල් තොග ගබඩා පර්යන්ත සමාගම සහ ලංකා ඉන්දියානු තෙල් සමාගම සමඟ ගිවිසුමකට එළඹීමට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

4.2 විගණන කමිටුව

විගණන නිරීක්ෂණය

සංස්ථාවේ විගණන කමිටු මගින් ගනු ලබන නිර්දේශයන් විධිමත්ව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය සමාලෝචනය කර නොතිබුණි. සංස්ථාවේ අදාළ නිලධාරීන් කමිටුව විසින් ඉල්ලුම් කරන තොරතුරු සම්පූර්ණ ලෙස , නියමිත කාලයේදී ලබා දීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අවස්ථාවන් තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

මේ දක්වා පවත්වන ලද සියලුම විගණන කමිටු රැස්වීම්වල අනුමත වාර්තා අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය වෙත අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී ,විගණන කමිටු වාර්තා වල ඇති වැදගත් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචනය කර අදාළ කාර්යන් සඳහා උපදෙස් ලබා දේ.

එක් එක් විගණන කමිටු රැස්වීම් වලට පෙර, පූර්ව විගණන කමිටු රැස්වීමක් පවත්වනු ලබන අතර එහිදී අදාළ අංශ ප්‍රධානීන්ගෙන් ප්‍රතිචාර ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලබයි.

නිර්දේශය

විගණන කමිටුව ඉල්ලා සිටින තොරතුරු සංස්ථාවේ අදාළ නිලධාරීන් විසින් සම්පූර්ණ ලෙස හා කාලීනව ලබා දෙන බවට සහතික විය යුතුය.